

přetrhuje promlčení, uvedeny výčetmo, nýbrž jen příkladmo, takže i jinými nežli v §§ těch uvedenými stíhacími úkony běh promlčení se přetrhuje, ale vyžaduje se, by stíhací úkony směřovaly proti osobě podezřelého nebo pachatele a byly adaequatní těm, které jsou v § 227, 531 tr. zák. uvedeny. Dotaz soudu z 10. května 1930 nesměřoval vůbec proti osobě obžalovaného, nýbrž měl za účel zjistiti jen jeho jméno a není proto stíhacím aktem ve smyslu § 227, 531 tr. zák. a běh promlčecí lhůty nepřetrhuje. Poněvadž pak od vydání letáků do obeslání obžalovaného k soudu uplynula tříměsíční lhůta promlčecí, která v souzeném případě přichází v úvahu (§ 532 tr. zák.), jelikož podle stavu spisů tu není opory pro přísnější trestní sazby podle § 7 aneb § 11 tisk. nov., ani pro druhou sazbu podle § 6 b) tisk. nov., není vyloučeno, že trestný čin jest promlčen, jsou-li ovšem splněny i ostatní podmínky promlčení § 531 tr. zák., jež bude soudu první stolice při novém projednávání z moci úřadu zjistiti. Pokud jde o úmrtí soukromého obžalobce Emila G-a, bude k němu přihlížeti v řízení první stolice s hlediska § 46 odst. 3 tr. ř.

Čís. 4645.

Nakladatelem po rozumu § 24 tisk. nov. jest osoba, která fakticky obstarává rozmnožování a rozšiřování tiskopisu; při tom je nerozhodno, zda tak činí na účet vlastní či cizí.

Vydavatelem ve smyslu § 24 tisk. nov. jest osoba, která dává podnět, by dílo vyšlo tiskem.

Zákon má v § 24 (1) tisk. nov. na mysli jen podpůrné ručení vydavatele, nikoliv jeho kumulativní zodpovědnost vedle nakladatele.

(Rozh. ze dne 28. února 1933, Zm II 401/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Moravské Ostravě ze dne 19. října 1931, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 489, 491 tr. zák. a zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova v senátě tříčlenném projednal a rozhodl a při tom vzal zřetel na náklady zmateční stížnosti a řízení zrušovacího.

Důvody:

Obžalovaný byl žalován soukromým obžalobcem, že dva letáky začínající slovy: »Milí bratři . . .« a »Všemu křesťansky citíci . . .« napsal, objednal, dal k nim informaci, nařídil uveřejnění a k němu působil. Nálezací soud se omezil na zjištění, že obžalovaný, jako známý v místě příslušník politické strany, převzal záruku za zaplacení tisku

těchto letáků, že však neznal před vytištěním jejich obsah a nepoznal jej ani, když byly přineseny v balících do jeho kanceláře, a odtud opět neotevřené odneseny, že letáky ty nepsal, neobjednal, nenařídil jich uveřejnění a nedal k nim informaci. Na tomto skutkovém podkladě první soud zprošťuje obžalovaného z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti, an neznal obsah tiskopisů, a vylučuje u něho i skutkovou podstatu přestupku zanedbání povinné péče, poněvadž nebyl správcem tiskárny a nestal se ani nakladatelem (vydavatelem) podle § 24 tiskové novely tím, že převzal záruku za zaplacení tiskovin. Zjištění prvního soudu, že obžalovaný obsah letáků neznal, že je nepsal a k nim informaci nedal, nenapadá písemná zmatečná stížnost soukromého obžalobce, jejíž obsah při přezkoumávání napadeného rozsudku jedině jest rozhodným, a proto netřeba se zabývatí dále činností, která i v těchto směrech byla obžalovanému za vinu dávána a která by naplňovala skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti. Zmatečná stížnost napadá zprošťující výrok z důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. výslovně jen, pokud jím byla odmítnuta zodpovědnost obžalovaného jako nakladatele (vydavatele) letáků určených k volební agitaci, v níž protivník prý nebývá chválen, nýbrž bývá ponižován a sesměšňován, tedy ve směru přestupku podle §§ 6, 24 tiskové novely.

K řádnému posouzení případu jest především nezbytně zapotřebí si uvědomiti právní význam pojmu »nakladatele« ve smyslu § 24 tiskové novely. Nakladatelem jest rozuměti osobu, která fakticky obstarává rozmnožování a rozšiřování tiskopisu; při tom jest nerozhodno, zda tak činí na účet vlastní či cizí. Vychází-li se z tohoto významu pojmu nakladatele, jež si nalézací soud po stránce právní patrně náležitě neuvědomil, jak z kusého obsahu důvodů rozsudkových vyplývá, je přisvědčiti zmatečné stížnosti, pokud vytýká, že soudem byly pominuty různé okolnosti rozhodné pro posouzení případné nakladatelské činnosti obžalovaného. Právem vytýká stížnost s hlediska § 281 č. 5 tr. ř. zjištění rozsudku, že obžalovaný jen převzal záruku za zaplacení tiskoviny, neúplnost, pokud neuvažuje o vlastním tvrzení obžalovaného; že při telefonickém rozhovoru s ředitelem tiskárny Jindřichem W-em na jeho dotaz, zda tiskoviny zaplatí, prohlásil, že už jednou mu řekl, že zaplatí tiskoviny, které objedná strana křesťansko-sociální, a že současně žádal, by mu za ně zaslali účet, jež pak také, když mu byl zaslán, skutečně částkou 4.000 Kč zaplatil. Leč rozsudek vykazuje i další závažnou vadu, pokud zjišťuje, že obžalovaný letáky neobjednal, kdyžť přece svědek Jindřich W. potvrdil, že dotázav se telefonicky obžalovaného zjistil, že obžalovaný letáky objednával, a týž svědek udal, že objednávky byly učiněny telefonicky obžalovaným, který mu v každém jednotlivém případě říkal, že to zaplatí, a též zaplatil. Právě tak vadným jest rozsudek, pokud neuvažuje o výpovědi svědkyně Štěpánky Š-ové, že obžalovaný mluvil s tajemníkem strany Aloisem P-em o letácích a že jí P. v přítomnosti obžalovaného řekl, by ho uvědomila, jakmile letáky přijdou do kanceláře. Veškeré tyto okolnosti ve spojitosti s dalším údajem ředitele Jindřicha W-a, že mu obžalovaný telefonoval,

že o všem ví, by jen pracoval a poslal mu letáky do jeho kanceláře, byly důležitý pro řešení otázky, zda obžalovaný byl nakladatelem letáků ve smyslu § 24 tiskové novely, jak pojem nakladatele výše byl vyloučen, neboť by bylo lze po případě z jejich souhrnu usuzovati, že obžalovaný projevil vůli i činnost, by letáky byly rozmnožovány a rozšiřovány a za tím účelem je objednal, zaplatil, prostřednictvím své kanceláře převzal a odevzdal, by byly dále mezi obecností rozšiřovány.

V této souvislosti jest ovšem s ohledem na obsah spisů zmíniti se o těchto pro správné posouzení případu nikterak bezvýznamných okolnostech: Na tiskopisu s nadpisem »Všem křesťansky...« je natištěno: »nákladem strany X.«, na druhém tiskopisu pak: »nákladem vlastním«; tajemník Alois P. udal, že byl pověřen s t r a n o u, by objednal tiskopisy v M. O. atd. (viz ovšem i opačný jeho údaj). Okolnosti ty mohly by po případě poukazovati k tomu, že nakladatelem letáků nebyl obžalovaný a že jen umožnil někomu jinému rozmnožování a rozšiřování letáků a za tím účelem vyvinul činnost, kterou podporoval jinou osobu, která byla nakladatelem. V takovémto případě nemohl by býti obžalovaný trestán ani jako nakladatel, když tu je nakladatelem osoba jiná, ani jako pomocník nakladatele, kdyžť u tohoto jde o delikt kulposní. V zájmu úplnosti budiž ještě připomenuto, že se stížnost zmiňuje i o »vydavatel«, že by nemohla přijíti v úvahu ani zodpovědnost obžalovaného jako vydavatele, pokud tu byla osoba, která samostatně — t. j. vedle původce — obstarávala úkoly nakladatelské, vždyť podle zůžující tendence zákona, vyslovené v odstavci druhém § 1 tisk. novely a podle doslovu § 24/1 téhož zákona, kde slovo »vydavatel« je uvedeno v závorce, nemůže býti pochybnosti, že zákon má na mysli jen podpůrné ručení vydavatele, nikoli však kumulativní jeho zodpovědnost vedle nakladatele. Jinak netřeba šířiti se o pojmu vydavatele, t. j. oné osoby, která dává podnět, by dílo vyšlo tiskem, poněvadž stížnost vůbec neoznačila přesně a jasně ony úkony, v nichž spatřuje vydavatelskou činnost obžalovaného. Uvedené vady činí napadený rozsudek zmatečným z důvodů § 281 čís. 5, 9 a) tr. ř. a bylo proto stížnosti vyhověti a rozhodnouti, jak ve výroku jest uvedeno (§ 288 odst. 2 č. 1 tr. ř.). Poněvadž další jednání a rozhodování se bude týkati jen okolností, které by po případě mohly naplniti skutkovou podstatu přestupku podle § 6, 24 tiskové novely, přísluší další projednávání věci a rozhodnutí tříčlennému senátu a nikoliv soudu kmetskému (§ 28 odst. 2 tiskové novely).

Čís. 4646.

Předpisy zák. čl. XXXI:1894 o překážkách manželství jest považovati za součást trestního práva, ježto se v trestních ustanoveních, obsažených v § 121 a dalších cit. zák. čl. na ně poukazuje; jich neznalost podle § 81 tr. zák. nevylučuje, aby čin byl přičítán.

(Rozh. ze dne 28. února 1933, Zm IV 290/32.)